

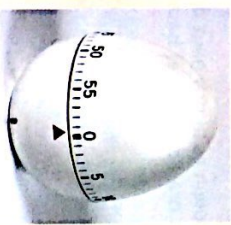

LO CEL E LA TERRA

Mesurar de duradas amb un sablièr

Abans d'estudiar los documents...

- Dins la coquina, benlèu tos parents utilizan un minutaire. Quora se'n servisson ?

BOSCA E CERCA !

- Un minutaire, coma un cronomètre dona pas l'ora mas una durada. Explica aquelas expressions.
- Ont se tròba de sablièrs ? A qué servisson ? Perqué se'n tròba dins dunes jòcs ?

Activitats

Document 1 :

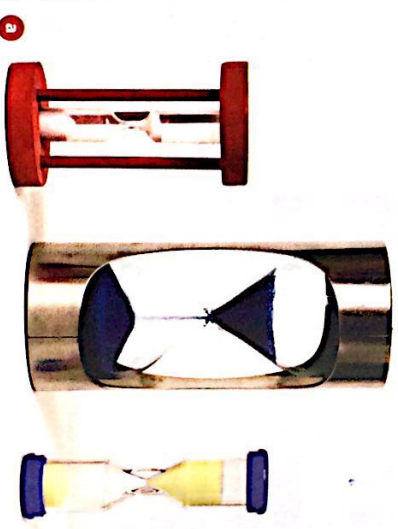
- Compara los sablièrs de la fotografia 1. Qu'an en comun totes ? Explica cossí funciona un sablièr.
- Dessenha un sablièr e escriu la legenda amb los mots : supòrt, sèva, conduct, solide en grans.
- Fabrica un sablièr. Amb quin solide lo pòdes emplir ?
- Dins la classe, cossí podètz far per comparar las duradas de vòstres sablièrs ?

1

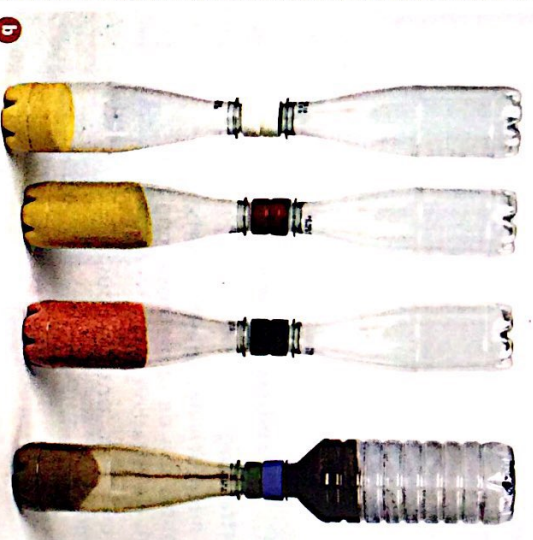
Cossí funciona un sablièr ?

Coneguts dempuèi lo sègle 14, los sablièrs s'utilizan uèi encara.

- Compara aqueles sablièrs

- Fabrica un sablièr

2

De qué depend la durada d'escolament d'un sablièr ?

- L'experiència de Manon

• **ipòtesi** : la durada d'escolament depend de la massa del solide.

• **experéncia** :

meteisissas botelhonas	meteis trauc	meteis trauc
durada : 14 s	durada : 35 s	durada : 14 s

- L'experiència d'Aziz

• **ipòtesi** : la durada d'escolament depend de la talha dels grans.

• **experéncia** :

meteisissas botelhonas	meteis trauc	meteis trauc
durada : 38 s	150 g de sembla fina	150 g de sembla grossa
	durada : 45 s	

Sul jornal de bòrd (1492-1493) de Cristòl Colomb :

Dijous 17 de genièr

« Ier, a solelh colc, lo vent molèt un pauc. Pendent 14 ampoletas* que son caduna d'una mieja ora o un pauc mens, anèrem a 4 milas de l'ora, sia unes 28 milas. Puet lo vent se refresquèt e demorèt aital tot lo segond quart que foguèt de 10 ampoletas, e puet de 6 autras fins a solelh levat, passada ont faguèrem uech milas de l'ora ».

*Una ampoleta es un sablièr.

Activitats

Document 2 :

- Quinas conclusions Manon e Aziz pòdon tirar de lors experéncias ?
- Quinas experéncias faríes per saber se la durada d'escolament depend de la talha del trauc ? de la natura del solide ? De la forma de las sèvas ?
- Quina unitat utilizava Cristòl Colomb per saber las duradas de navegacion ?

L'escolament d'un solide en grans dins un sablièr a tojorn la meteisssa durada que pòt servir d'unitat per mesurar lo temps que passa.

La durada d'escolament d'un sablièr depend de mai d'un factor : talha del trauc, talha dels grans, natura del solide, quantitat de solide e forma de las sèvas. Per testar l'influéncia d'un factor, cal far una experéncia en modificant pas qu'aqueu factor.

Mots importants

- Sablièr
- Escolament
- Durada
- Unitat
- Factor

Mesurar de duradas amb un sablièr

Abans d'estudiar los documents...

- Dins la cosina, benlèu tos parents utilizan un minutaire. Quora se'n servisson ?

OSCA E CERCA

- Un minutaire, coma un cronomètre dona pas l'ora mas una durada. Explica aquelas expressions.
- Ont se tròba de sablièrs ? A qué servisson ? Perqué se'n tròba dins d'unes jòcs ?

Activitats

Document 1 :

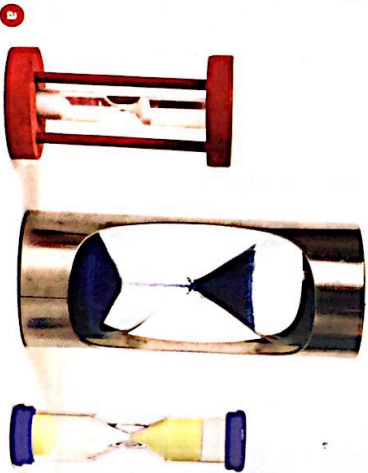
- Compara los sablièrs de la fotografia 1. Qu'an en comun totes ? Explica cossí fonciona un sablièr.
- Dessenha un sablièr e escriu la legenda amb los mots : suport, sèra, conduch, solide en grans.
- Fabríca un sablièr. Amb quin solide lo pòdes emplir ?
- Dins la classa, cossí podètz far per comparar las duradas de vòstres sablièrs ?

2

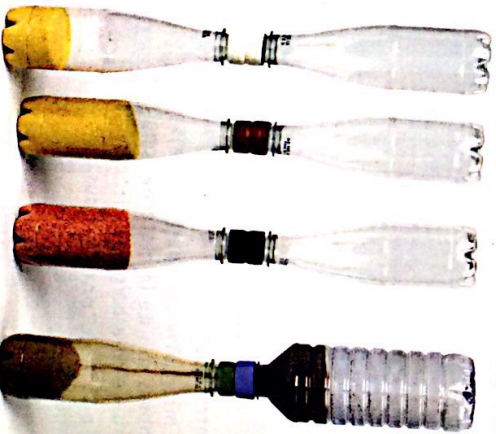
Cossí fonciona un sablièr ?

Coneguts dempuèi lo sègle 14, los sablièrs s'utilizan uèi encara.

- Compara aquelas sablièrs

- Fabríca un sablièr

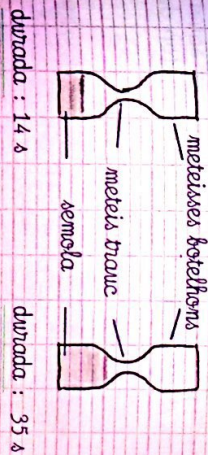

2

De qué depend la durada d'escolament d'un sablièr ?

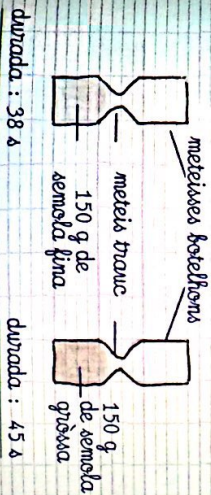
- L'experiència de Manon

- **ipòtesis** : la durada d'escolament depend de la massa del solide.
- **experiència** :

- L'experiència d'Aziz

- **ipòtesis** : la durada d'escolament depend de la talla dels grans.
- **experiència** :

Sul jornal de bord (1492-1493) de Cristol Colomb :

Dijous 17 de genier

« Ièr, a solelh colc, lo vent molèt un pauc. Pendant 14 ampoletas* que son caduna d'una mieja ora o un pauc mens, anèrem a 4 milas de l'ora, siá unes 28 milas. Puei lo vent se refresquèt e demorèt aital tot lo segond quant que foguèt de 10 ampoletas, e puei de 6 autras fins a solelh levat, passada ont faguèrem uech milas de l'ora ».

*Una ampoleta es un sablièr.

Activitats

Document 2 :

- Quinas conclusions Manon e Aziz podon tirar de lors experiéncias ?
- Quinas experiéncias faríaz per saber se la durada d'escolament depend de la talla del trauc ? de la natura del solide ? De la forma de las sèvas ?
- Quina unitat utilizava Cristol Colomb per saber las duradas de navegacion ?

L'escolament d'un solide en grans dins un sablièr a tojorn la meteis durada que pòt servir d'unitat per mesurar lo temps que passa.

La durada d'escolament d'un sablièr depend de mai d'un factor : talla del trauc, talla dels grans, natura del solide, quantitat de solide e forma de las sèvas. Per testar l'influéncia d'un factor, cal far una experiéncia en modificant pas qu'aquel factor.

Mots importants

- Sablièr
- Escolament
- Durada
- Unitat
- Factor

